

De kastanje van „De Roskam”

13 mei 1980

Als de kastanje aan de Schoutenstraat te Barneveld half mei in bloei staat, is het ongetwijfeld de mooiste boom in het dorp. De boom staat op een soort

pleintje tussen twee slagerijen, nl. slagerij Leeuwis en slagerij Van Schuppen. In het voorjaar verandert deze boom, in

een paar weken tijds, totaal. De dikke kleverige knoppen aan de kale takken gaan zwellen. In korte tijd barsten ze open en zetten de kastanje in blad en bloem.

De kastanje is niet inheems, maar zo langzamerhand wel helemaal ingeburgerd. Deze boomsoort is voor de bosbouw ongeschikt, maar wordt sinds de 16e eeuw gebruikt voor de aankleding van straten, tuinen en plantsoenen.

De kastanje van „De Roskam” (tegenwoordig de Schoutenhof) is een geweldige boom. Zijn brede kroon bedekt het hele pleintje en zelfs een groot gedeelte van de Schoutenstraat. Zo op het eerste gezicht is de boom wel een paar honderd jaar oud. U begrijpt onze verbazing toen we in het archief van de gemeente Barneveld een foto onder ogen kregen met de kastanje, net gepoot als jong boompje!

De Schoutenstraat omstreeks 1902. Links hotel „De Roskam”. Bij de pomp mevrouw Venema als 6-jarig meisje. Rechts het schapenhok, dat spoedig daarna werd afgebroken.

De kastanje van hotel „De Roskam” (nu Schoutenhof) anno 1980. Vergelijk deze foto met die van 1902, hierboven.

Mevrouw P. A. Venema-van de Mheen kende de boom nog van vroeger. Ze is op 18 maart 1982 overleden.

Op de plaats waar het schaphok stond kwam de „overtuin” van hotel „De Roskam”. Links het jonge kastanjeboompje. De foto werd waarschijnlijk in 1903 gemaakt.

Iemand die in 1896 vlakbij de plek waar de kastanjeboom staat, werd geboren, was mevrouw P. A. Venema-van de Mheen. Zij vertelde er het volgende van. „Vroeger stond op de plaats, waar nu de kastanje staat, het schaphok van hotel „De Roskam”. De eigenaar was toen de familie Van Versendaal. Het voorste gedeelte van „De Roskam” was hotel en het achterste deel was boerderij, met schuren met vee, een hooiberg en een schaphok aan de overkant van de Schoutenstraat. Als kind speelden we vaak in het schaphok. Ik was een jaar of 6 toen het hok werd afgebroken. Van het stukje grond werd een tuin gemaakt, een soort terras, waar gasten, die in het hotel verbleven, heerlijk buiten konden zitten. Er werden wat coniferen gepoot met een kastanjeboompje in het midden. Langs de Schoutenstraat kwam een smeedijzeren hekwerk. Het moet ongeveer 1902 of 1903 zijn geweest, toen de kastanje gepoot werd. Dat pleintje heette de „overtuin” van „De Roskam”. Bestellingen van de gasten werden vanuit het hotel naar de overkant van de straat gebracht. Het was toen natuurlijk lang niet zo druk als tegenwoordig.

Het achterste gedeelte van het terras was overdekt. De gasten konden dan droog zitten als er een bui kwam. Op de achtermuur van het overdekte gedeelte was een muurschildering gemaakt. Na de familie Van Versendaal kwam de familie Roskam op „De Roskam”. Toevallig had de nieuwe eigenaar dezelfde naam als het hotel. Na de oorlog is er veel veranderd. Mensen, die in jaren niet meer in de Schoutenstraat zijn geweest, kennen het niet meer terug, maar de kastanje herinnert nog aan vroeger,” aldus mevrouw Venema.

De kolossale kastanje is dus geen 200 jaar oud zoals we dachten, maar net zo oud als mevrouw Venema, ongeveer 83 jaar. Hieruit blijkt dat een kastanje wel drie maal zo snel groeit dan bijvoorbeeld

De zelfde situatie als op de foto hierboven. De polsdikke stam van het kastanjeboompje van toen heeft nu een omtrek van ruim 4 meter. Het smeedijzeren hek dateert waarschijnlijk nog uit die tijd.

een eik. De dikte van de stam als maatstaf voor de ouderdom zegt dus niets.

In de derde week van mei bereikt de bloei van de dikke kastanje meestal haar hoogtepunt. Duizenden bloemtuilen schitteren dan in de

meizon. Tegen de avond geeft de overstelpende bloemenweelde de indruk alsof er kaarsen branden tussen de donkere bladeren. Kijk maar eens naar die indrukwekkende kastanje als u door de Schoutenstraat komt.

